

ΚΛΕΙΩ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ

ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑ

ΑΡΙΘΜ. 24.
Τόμος Α΄.

Συνδρομή, άρχομένη από 1. Ιανουαρίου έκαστου έτους, έτησία μόνον και προπληρωτά:
Πανταχού φράγκ. χρ. 20 ή μάγκ. 16.

ΕΤΟΣ Α΄:
τῆ 15/27. Δεκεμβρίου 1885.

Η ΦΙΛΟΠΟΣΙΑ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙΣ ΛΑΟΙΣ.

Κατά τὰ τελευταία ἔτη ἐπανελημμένως ἐγένοντο διάφοροι καὶ σφοδραὶ συζητήσεις ἐν τοῖς εὐρωπαϊκοῖς κοινοβουλίοις περὶ τοῦ ζητήματος τῆς περιστολῆς τῆς χρήσεως τοῦ οἴνου καὶ τῶν ἄλλων πνευματωδῶν ποτῶν, ἰδίᾳ δὲ ἀπὸ τινος ἤρξαντο καὶ ἐδῶ, ἐν Γερμανίᾳ, καὶ ἀλλαγῶν νὰ σχηματίζωνται σύλλογοι, σκοπὸν ἔχοντες νὰ περιορίσωσιν ὅσον τὸ δυνατὸν τὴν κατάχρησιν τῶν ποτῶν, ἣτις ὅλον ἐξ-απλουμένη καὶ διαδομένη εἰς τὰς κατώτερας τῆς κοινωνίας τάξεις κατήντησεν ἐπὶ τέλους μία τῶν φοβερῶν καὶ ἀνιάτων σχεδὸν πληγῶν τῆς σημερινῆς κοινωνίας. Ἐντεῦθεν λαβόντες καὶ ἡμεῖς ἐπ' ἐσχάτων ἀφορμῆν, παρέχομεν παρακατιόντες πληροφορίας τινὰς καὶ σημειώσεις περὶ τῆς φιλοποσίας παρὰ τοῖς διαφόροις λαοῖς τῆς ὑφηλίου.

Ἐκ τῶν λαῶν τῆς σκανδιναβικῆς χερσονήσου μόνον οἱ Νορβηγοὶ κυρίως κατάρθω-
ΚΛΕΙΩ. ΤΟΜΟΣ Α΄.

σαν ἡ ἀπαλλαγῶσι τὴν σήμερον τῶν κινδύνων καὶ τῶν ἄλλων ἐκ τῆς ἀμέτρου χρήσεως οἰνοπνεύματος, προσρχομένων βλα-

ΒΕΝΕΤΙΚΗ ΚΑΛΛΟΝΗ. Εἰκὼν Blaas.

βῶν. Καταναλίσκουσι μόνον τὸ τρίτον μέρος τοῦ ἐν Σουηδία καὶ τὸ ἕκτον τοῦ ἐν Δανία ἐξοδευομένου οἰνοπνεύματος, ἂν καὶ ὅπως δὴ ποτε ἀντικαθίστῶσιν αὐτὸ διὰ βαρέος τινὸς ζύθου, ὁμοίου πρὸς τὸν ἐξαγόμενον ἀγγλικόν.

Μεταξὺ τῶν Σουηδῶν καὶ τῶν Δανῶν, ὅτινες ἀμφοτέροι θεωροῦνται ὡς οἱ μέγιστοι φιλοπόται τοῦ κόσμου λαοὶ, ὑφίσταται ἡ μόνη διαφορὰ, ὅτι οἱ μὲν πρῶτοι μεθύουσι συχνότερον, οἱ δὲ δευτέροι πίνουσι διαρκῶς καὶ ἀκαταπαύστως, χωρὶς ὅμως νὰ καταντῶσιν εἰς μέθην. Ἐν ἄλλοις λόγοις οἱ μὲν πάσχουσιν ὄξυν ἀλκοολισμὸν, οἱ δὲ τὸν ἐτι χεῖρονα καὶ φοβερώτερον χρόνιον. Ἡ διαφορὰ εἶνε ἡ αὐτῆ, πρὸς τὴν ἦν καὶ ὁ Μάξ Νορδᾶου εὔρε μεταξὺ τῶν παρισιανῶν καὶ τῶν ἀγγλων ἡ γερμανῶν ἐργατῶν.

Ὁ παρισιανὸς ἐργάτης σπανίως μεθύσκειται, ἐπειδὴ ὅμως δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, εἴτε ὅταν φάγη εἴτε μί, πίνει συγχρόνως ποτήριον ἀψινθίου ἢ ἄλλου τινὸς „δηλητηριώδους“ ποτοῦ, διὰ τοῦτο ὑπόκειται εἰς περισσοτέρας νόσους καὶ ταχύτερον θάνατον παρὰ τὸν συχνότερον μεθύοντα ἐργάτην τῶν ξένων χωρῶν.

Ἐλβετός τις λόγιος, ἀσχολούμενος περὶ τὴν στατιστικὴν, λέγει ἐν τινι ἐσχάτως δημοσιευθέντι σπουδαίῳ συγγράμματι του, ὅτι „εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας δὲν πίνουν διὰ τὸ πίνειν, ἀλλὰ διὰ τὸ μεθύσκειν“, πιστεύει δὲ ὅτι ἡ ἔξις αὕτη καθιερώθη πλέον καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Μεγάλῃν Βρετανίαν παρ' ὅλας τὰς καθ' ἐκάστην καταβαλλομένας ἐναντίον τοῦ κακοῦ προσπαθείας, καὶ τοὺς ἀπειροπληθεῖς συλλόγους τῆς ἐγκρατείας καὶ τῆς λιτότητος.

Ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ διασήμου ἀμερικανοῦ νευρολόγου Dr. Beard μανθάνομεν, ὅτι ἡ τὴν σήμερον ἐπικρατοῦσα νευροπάθεια, καρπὸς τῶν πυρετωδῶν προόδων τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἀποστεγνωσίως τοῦ κλίματος, ὡθεὶ εἰς τὴν πόσιν οἰνοπνεύματος, ἐξαναγκάζει δὲ τοὺς ἀπαξ ὑποκύφοντας εἰς τὴν ἐπιρροὴν τοῦ διεγείροντος τὰ νεῦρα ποτοῦ τούτου τὸν ἐξακολουθῶσι τὸ πίνειν. Ἄλλ' ὑπάρχει ἐκεῖ καὶ ἕτερον τι ἔθιμον ἐπαυξάνον καὶ ὑποθάλλον τὴν κακίαν ταύτην, τὸ *Κέρασμα*. Σπανίως συναντῶνται εἰς τὸ καπηλεῖον Ἀμερικανοὶ χωρὶς εἰς ἐξ αὐτῶν τὰ πληρώνη τὰ ποτὰ τῶν ἄλλων, μεθ' ὃ ἕτερος ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην καὶ οὕτω καθ' ἐξῆς μέχρι τοῦ τελευταίου. Ἡ αὕτη κακὴ συνήθεια ἐπικρατεῖ καὶ μεταξὺ τῶν ἐργατῶν τῆς Σουηδίας, ἐσχάτως δὲ ἤρχισε καὶ ἐν Γαλλίᾳ ν' ἀναφαίνεται αὕτη συχναίς ὑπὸ τὸ ὄνομα *Tournée*.

Ἐν γένει ὀλίγον μὲν εἶνε γνωστόν, ἀλλ' ἀληθέστατον, ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ αἰῶνος τούτου ἐν Γαλλίᾳ λίαν διεδόθη ἡ πόσις βρακῆς, ἐν ᾗ εἰς τὰς ἄλλας χώρας ἔμεινε τοῦλάχιστον στάσιμος καὶ εἰς τινὰς μάλιστα ἐξ αὐτῶν, ὡς ἐν Νορβηγίᾳ, καὶ ἠλαττώθη. Ἐν ἔτει 1830 ἡ ἔτησία κατὰ μέσον ὄρον κατανάλωσις ἦτο 2 $\frac{1}{4}$ λίτρων κατὰ κεφαλήν, μέχρι δὲ τοῦ 1880 ἠξήθη εἰς 7 $\frac{1}{2}$ λίτρας, ποσὸν ἀνώτερον καὶ τοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ καταναλισκομένου, ἐνθα δὲν ὑπάρχει οἶνος, ἐν ᾗ ἡ Γαλλία εἶνε μία τῶν εἰς οἶνον εὐφορωτάτων χωρῶν τῆς γῆς, ἦτο τοῦλάχιστον πρὸ τῆς φυλλοξήρας τοιαύτη καὶ εἶνε ἀκόμη μεταξὺ τῶν οἰνοπνευμα πινόντων λαῶν. Ἡ θλιβερὰ καὶ ὀλεθρὰ αὕτη αὐξήσις τῆς καταναλώσεως ἐξηγεῖται ἐκ τῶν ὅσα μανθάνομεν περὶ τῶν ἐπικτητῶν ἔξεων καὶ ἠθῶν τοῦ λαοῦ τούτου. Ἐν ἔτει 1876, διηγεῖται ὁ ἀνωτέρω μνημονευθεὶς Ἐλβετός, ἐσχηματίσθη ἐν Παρισίοις Λέσχη γυναικῶν, πινουσῶν ἀψινθίου. Ἐν ταῖς τακτικαῖς αὐτῶν συνεδριάσεσιν τὰ ἐξημβλωμένα ταῦτα ὄντα τῆς κοινωνίας ἀπεῖχον πάσης οἰασιδὴποτε τροφῆς καὶ ἐπινον μόνον ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερα ποτήρια τοῦ ἰδιαζόντως καταστρεπτικοῦ τούτου ποτοῦ, ἐκεῖνη δὲ ἡ ὁποία ἀνθίστατο περισσότερον εἰς τὴν ἐπήρειαν τοῦ δηλητηρίου, ἐξελέγετο πρόεδρος τῆς λέσχης διὰ τὸν προσεχῆ μῆνα. Τῆ 13. Ἰανουαρίου 1873 εὔρεν ἡ ἀστυνομία ἐν τινι πλατείᾳ τῶν Παρισίων γυναῖκα πεπηγυῖαν ἐκ τοῦ ψύχους, ἦτις συνελθοῦσα εἰς ἑαυτὴν ὠμολόγησεν, ὅτι κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκεῖνην ἐπὶ 42 ποτήρια καθάρου ἀψινθίου. Προσέθηκε δὲ ὅτι οὐδὲ στα-

γόνα ὕδατος ἀνέμιζεν εἰς αὐτὸ δια τὸ μὴ καταστρέψῃ τὸ ἄρωμα τοῦ ποτοῦ. Παρομοίᾳ τις κατάστασις ἐξημβλωμένων γευστικῶν νεύρων παρεκίνησε καὶ τοὺς βέλγους ἐκείνους ἐργάτας, περὶ ὧν ὁ Dr. Barello ἐν τινι συνεδρίῳ κατὰ τῆς φιλοποσίας, συνελθόντι ἐν Βρυξέλλαις, διηγῆθη ὅτι εἶδεν αὐτοὺς εἰς τὴν γινέβραν τῶν ἐγγέοντα καὶ θεϊκὸν ὀξύ. Τὸ Βέλγιον εἶνε μία τῶν χωρῶν ἐκείνων, ἐν αἷς ἐπ' ἐσχάτων ἤρχισε νὰ γίνηται ἐπαισθητὴ ἡ κατανάλωσις οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, ἅτινα πίνονται κατὰ προτίμησιν, ὡς καὶ ἐν Γαλλίᾳ συμβαίνει, ὅταν ὁ στόμαχος ἦνε κενός. Κοινότατον ὅμως ἐν Βελγίῳ, ὡς καὶ ἐν Γαλλίᾳ, ἔθιμον εἶνε νὰ πίνωσι μετὰ τὸν ζῦθον ἢ τὸν οἶνον βρακῆν, *pour les faire passer*, τὸ αὐτὸ δὲ συμβαίνει καὶ ἐν Βερολίῳ καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα μέρη τῆς Γερμανίας, ἐνθα μετὰ τὸν ζῦθον ἀπαραίτητον θεωρεῖται καὶ ποτήριον βρακῆς ἢ ἄλλου τινὸς πνευματώδους ποτοῦ. Ὁ Γάλλος μάλιστα δὲν εὐχαριστεῖται νὰ πῆ μετὰ μεσημβρίαν τὸν καφέ του χωρὶς τοῦ *petit verre*, ἦτοι ἀρωματικοῦ τινος πνευματώδους ποτοῦ.

Ἐν Ὀλλανδίᾳ οἱ μᾶλλον παραδεδομένοι εἰς τὴν πολυποσίαν εἶνε οἱ ἐργάται, οἵτινες καίτοι ἐσκληραγωγημένοι καὶ ἀσχολούμενοι εἰς ἐργασίας, αἵτινες θὰ κατέβαλλον πάντα μὴ ἔχοντα σιδηροῦς καὶ νευρώδεις μυῶνας, ἐν τούτοις ἀποθνήσκουσιν ἐνωρίς, διότι δηλητηριάζονται διὰ τοῦ οἰνοπνεύματος. Μία λίτρα γινέβρας καθ' ἐκάστην διὰ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν εἶνε τὸ ἐλάχιστον ποσὸν τοῦ ἀπαραιτήτου αὐτοῖς ποτοῦ. Ὅστις δὲ θέλει νὰ μισθώσῃ αὐτοῦς, ὀφείλει νὰ συμφωνήσῃ εἰς τόσας καὶ τόσας λίτρας βρακῆς, κατόπιν δὲ δύναται νὰ προσθέσῃ καὶ τινὰ ἑκατοστὰ διὰ τὰς ἄλλας ἀνάγκας τῆς ζωῆς, αἵτινες δὲν συγκαταλέγονται εἰς τὸ εἶδος τῆς γινέβρας. Ὅλαι αὗται αἱ ἀνάγκαι θεωροῦνται δευτερευούσης φύσεως, πρώτη δὲ καὶ κυρία ἀνάγκη εἶνε τὸ δηλητηριώδες ποτόν. Τὰ χρήματα ὡς μόνον μισθὸν ἀποποιῶνται πάντοτε, διότι ἡ πρώτη καὶ τελευταία αὐτῶν ἀνάγκη εἶνε ἡ γινέβρα, ἐκτὸς δ' αὐτῆς οὐδεμίαν ἄλλην γνωρίζουσι.

Τὸ ἐναντίον συμβαίνει παρὰ τοῖς Ῥώσσοις. Κατὰ τὰς νεωτέρας πληροφορίας ὁ Ῥώσσος ἐργάτης δὲν πίνει καθ' ἑξῆς καὶ μόνον ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε. Δὲν πίνει μὲν συχνάκις, ἀλλ' ὡσάκις πῆ πρέπει καὶ νὰ μεθυσθῇ. Ἐν τούτοις ὑπάρχει ὅμως διαφορὰ τις μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς μεγάλης καὶ τῆς μικρᾶς Ῥωσσίας. Οἱ πρῶτοι δὲν πίνουν συνήθως καθ' ἐκάστην, ἀλλ' ἅμα παρουσιάσθῃ τις εὐκαιρία καὶ ἐκτεθῶσιν εἰς τὸν πειρασμόν, καταλαμβάνονται ὡσεὶ ὑπὸ μανίας καὶ ἀκαταπαύστως πίνουν ἐπὶ ὀλοκλήρους ἡμέρας καὶ ἐβδομάδας ἀκόμη. Πολὺ νηφαλιώτεροι εἶνε οἱ κάτοικοι τῆς μικρᾶς Ῥωσσίας, οἱ ὅποιοι δὲν παραφέρονται ἐκ τοῦ ποτοῦ, ἀλλὰ θυσιάζουσιν εἰς τὸν Βάνχον μόνον ὡσάκις πρόκειται νὰ διασκεδάσωσι καὶ εὐθυμήσωσι.

Τὸ αὐτὸ δύναται νὰ ῥηθῇ καὶ περὶ ἡμῶν, τῶν Ἑλλήνων, καίτοι στεροῦμεθα ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ τῶν ἀναγκαίων στατιστικῶν πληροφοριῶν. Ὅπως δὴποτε γνωστόν εἶνε εἰς πάντας, ὅτι ὁ Ἕλληνας ἀείποτε διεκρίθη ἐπὶ νηφαλιότητι καὶ λιτότητι περὶ τὰς διαφορὰς σωματικὰς ἀπολαύσεις, καὶ μάλιστα τὰς ἐν εἴδει βευστικῆς οὐσίας παρεχομένας, ἀν ἀπολαύσεις δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἢ διὰ δηλητηριωδῶν καὶ θανατηφόρων ποτῶν ἀπονάρκωσις τῶν ἡμετέρων αἰσθητηρίων.